

‘Werken op het snijvlak van natuurgras en civiel was een droom die uitkwam’

FotY-genomineerde André Wolbrink biedt meerwaarde door kennisinbreng

Als technisch adviseur vertegenwoordigt André Wolbrink een groep in de wereld van het fieldmanagement die normaliter minder op de voorgrond staat, maar wel onmisbaar is. Hij heeft ruime ervaring met de aanleg van natuur-, hybride en kunstgrasvelden over de hele wereld. Sinds 2015 werkt hij bij Greenfields. Een weekje naar het buitenland is normaal voor hem; zijn koffer staat elke maand klaar. Vakblad Fieldmanager loopt met hem mee in Nederland, waar Wolbrink ook volop actief is.

Auteur: Karlijn Raats

Stadion De Goffert van NEC in Nijmegen gaat in mei na de laatste wedstrijd op de kop. Het oude veld maakt plaats voor een nieuw Grassmaster-veld nadat de bodem verbeterd is. Dat gebeurt door CSC Greenfields en Wolbrink begeleidt het project technisch, net als bij vele stadionvelden hiervoor. Het veld krijgt een nieuwe beregeningsinstallatie en de toplaag wordt afgegraven en gezeefd. De pennen waarmee de Grassmaster-vezels worden aangebracht, kunnen stukgaan door grote stenen. Daarom worden deze net buiten het stadion uitgezeefd; de bulldozers rijden af en aan. In de derde week van juni moet het stadionveld ingezaaid zijn om het nieuwe competitiejaar goed te kunnen starten.

Wolbrink begeleidt de operatie vriendelijk en geduldig en met een enorme kennis van zaken. Bij zijn uitleg hoeft niemand af te haken vanwege wollig taakgebruik of gebakken lucht. Hij is een echte technisch adviseur. Als het om de kwaliteit gaat, let hij goed op de details en als hij iets te weten wil komen, krijgt hij zijn vinger erachter. Wolbrink houdt niet van strakke pakken en praat het liefst over de inhoud, maar voor de foto's is hij netjes gekleed.

Kwaliteit tot in de details

De verkoop van het product is van belang, maar minstens zo belangrijk is het om een duurzaam, hoogwaardig en technisch goed product neer te zetten – op de lange termijn misschien wel het belangrijkste. Wolbrink: 'Het gaat om het hele systeem, het totaalpakket.' Wolbrink is bij Greenfields actief op de drie gebieden: verkoop, kwaliteit en techniek. Dat is geen toeval. Wolbrink heeft zijn weg bewust uitgestippeld en zo zijn plek gevonden. Met zijn kennis en inzicht heeft hij bij verschillende bedrijven bijgedragen aan ontwikkelingen in de sportveldenwereld.

Voortdurend denkt Wolbrink erover na hoe sportveldproducten markt- en branchebreed verbeterd kunnen worden. Hij zat dan ook van meet af aan in verschillende werkgroepen van de branchevereniging. Tegenwoordig maakt hij ook deel uit van de werkgroep voor hybride velden en geeft hij regelmatig gastlessen aan Has Kennistransfer. Daarnaast zit hij bij IPC Groene Ruimte in de examencommissie van de groundsmanopleiding. De ambassadeursrol neemt Wolbrink al zijn hele loopbaan op zich; daar is geen prijs voor nodig.

Fascinatie voor natuur(gras)

Leren ging Wolbrink vroeger gemakkelijk af, vooral als het technische leerstof betrof. Na een paar opstapjes studeerde hij af aan Van Hall Larenstein (destijds de Hogere Bosbouw- en Cultuurtechnische School) in de richting land- en watermanagement. 'Mijn ouders kwamen allebei van de boerderij en ik was in de vakanties ook altijd actief op de boerderijen van familieleden. Daar komt mijn interesse voor de natuur en dus ook voor natuur- en hybridegras vandaan.'

Kennismaking met kunstgrasconstructies

Zijn afstudeerscriptie bij Van Hall Larenstein in 1988 ging echter niet over gras, maar over drainage in kunstgras-sportconstructies. De afstu-

deeropdracht liep via Heijmans (dat in 2015 zijn sporttak afstootte). 'Alhoewel mijn hart bij natuurgras ligt, bleef deze opdracht in de jaren daarna altijd door mijn hoofd spoken. Ik wist toen al dat ik graag in de kunstgrasvelden wilde werken', vertelt Wolbrink.

Aan de wieg van kunstgras

Na zijn afstuderen ging Wolbrink in militaire dienst als dienstplichtig officier. In het leger hield hij zich bezig met technische en meetkundige zaken. Na werk bij een aannemer, in de ruilverkaveling en als planeconoom bij een stedenbouwkundig adviesbureau gooide Wolbrink het roer om. 'Ik wist dat kantoorwerk niets voor mij is. Ik móést naar buiten. Daarom begon ik in 1994 bij het toenmalige Desso DLW Sports Systems, tegenwoordig onderdeel van Fieldturf. Hier begon ik met de aanleg van kunstgrasvelden in Nederland en met hybride velden wereldwijd. De combinatie van natuurgras en civiele werkzaamheden was voor mij als technisch adviseur een droom die uitkwam: ik was vanaf dat moment echt bezig op het snijvlak van beide werelden.'

Ook het internationale aspect trok hem direct aan in zijn werk. Mede dankzij Wolbrink is de kennis over hybride velden over de wereld verspreid. 'Toen ik bij Desso kwam werken, waren er pas drie Grassmaster-velden geïnstalleerd! Kunstgrasvelden met rubber infill waren er nog

niet. De kunstgrasmarkt was vooral een hockeymarkt, nog geen voetbalmarkt. De wereld lag nog open en ik mocht overal mijn kennis delen.'

Thuis in alle sportvelddisciplines

Vanaf 2001 was Wolbrink weer voor een paar jaar werkzaam in Nederland, ook om zijn kinderen te zien opgroeien. Hij ging werken bij het toenmalige Tuin- en Cultuurtechnisch Bureau De Enk in De Steeg. Dit bedrijf werd onderdeel van Heijmans Sport en Groen, waar Wolbrink jarenlang adviseur sport en hoofd van het bedrijfsbureau was. Niet alleen sportvelden passeerden de revue, ook golfbanen. 'Als de golfbaanarchitect het ontwerp klaar had, werkte ik uit hoe de baan technisch gebouwd moest worden. Vervolgens calculeerde ik alles. Tot slot begeleidde ik het uitvoeringsteam om het werk cultuurtechnisch zo goed mogelijk te realiseren en te onderhouden. Ik heb daar enorm veel geleerd. Een golfbaan heeft heel andere dimensies, is gemiddeld 50 hectare groot. En de verschillende baanonderdelen: greens, tees, fairway, rough en semi-rough, zijn feitelijk allemaal andere constructietypes die anders benaderd moeten worden. Wat ik tijdens mijn opleiding land- en watermanagement had geleerd over bodemkunde, kwam toen al goed van pas.'

Bij Heijmans Sport had Wolbrink kennisgemaakt met de producten van Greenfields. In 2015 ging hij zelf werken bij Greenfields,

omdat de leeftijd van zijn kinderen hem weer de ruimte gaf om internationaal te werken. Greenfields is een wereldwijde leverancier en vernieuwer van duurzame sportgrastechnologie en Wolbrink is hier als head engineering helemaal op zijn plaats. Hij begeleidt veel projecten en heeft daarin de rol van aannemer. Omdat Greenfields onder andere Fifa Preferred Producer is, legt hij voor de Fifa velden over de hele wereld aan. Verder legt Greenfields wereldwijd hybride velden en Cruyff Courts aan. Momenteel is Wolbrink betrokken bij de aanleg van kunstgrasvelden in Congo en Kameroen. Hij hoeft er niet altijd persoonlijk naartoe; hij kan de lokale projectleider en onderaannemers van afstand aansturen en adviseren.

Teamplayer

Door zijn opleiding en ervaring heeft Wolbrink zowel de cultuurtechnische als civieltechnische aspecten van sportvelden onder de knie. Op zijn vakgebied is hij bovendien een echte teamplayer. 'Ik geniet enorm van de samenwerking met de opdrachtgever, maar ook met de onderhoudsmensen op het veld, de trekkerschauffeur, de machinebestuurder.' Geen detail ontgaat hem. Wolbrink wijst naar de ondergrond: 'De top laag is eraf gehaald en gezeefd, omdat er veel grote stenen in zaten. Daarna wordt het veld opnieuw opgebouwd.' Buiten het stadion coördineert Wolbrink het hergebruik van een afgeschraapte top laag die vrijkwam bij de aanleg van een kunstgrasveld. Hij wijst naar een plaats achter een rij bomen: 'We gaan de grond hergebruiken voor het hybride veld daarginds.'

Aan de bel trekken

Ook bij de uitverkiezing van de Fieldmanager of the Year hoefde Wolbrink niet zo nodig op de voorgrond. De reden dat hij toch besloot mee te doen, was dat hij de kans wil grijpen om te praten over techniek in de sportveldenwereld. 'Ik ben zelf een vakidoot en breng mijn enthousiasme graag over op jongeren. Ik doe dus niet mee voor mezelf, maar voor mijn vak.' We kunnen niet allemaal gras maaien; er zijn ook technisch adviseurs nodig. Wolbrink knikt: 'Juist! Niet alleen bij de aannemer, ook bij gemeenten. Er is een tekort aan beheerders met een technische achtergrond. Door het gebrek aan technische kennis wordt er veel uitbesteed aan adviesbureaus en ligt bij inkoop de nadruk eerder op een lage prijs dan op kwaliteit. Er worden robotmaaiers aangeschaft, maar die nemen niet hetzelfde waar als een fieldmanager. Als er ziekte in het gras voorkomt, kan een robot niet aan de bel trekken.'

Afwisseling

Wolbrink wil bij jongeren vooral de nadruk leggen op de afwisseling in de techniek. 'Iets technisch opbouwen is geen routine; het gaat niet volgens een vast stappenplan. Je moet altijd blijven nadenken. Met name bij natuurgrasopbouw zijn de omstandigheden altijd anders, zeker in de verschillende klimaatzones waar ik werk. In Nederland gebruiken we de *cold season*-grassen Engels raaigras en veldbeemd; in warmere landen worden *warm season*-grassen toegepast, zoals Bermudagrass en *Zoysia*. Deze soorten wortelen anders en moeten anders

onderhouden worden. Een aanlegstelsel in een land met een koel klimaat moet vooral water kwijtraken, omdat er meer neerslag valt dan er verdampt. Onder droge omstandigheden moet de top laag het water weer wél vasthouden. In tropische klimaten is dat andersom en moet de top laag standaard wél water vasthouden door de hoge verdamping. Dat bereik je met een onderliggende gravellaag met daarop een top laag. Door de capillaire breuk van fijn- op grofmazig loopt het water niet weg, vergelijkbaar met een spons die je in een hand met gespreide vingers legt.' Wolbrink vertelt begeistert over allerlei technische verschillen tussen oplossingen, die op elke locatie weer anders kunnen zijn.

Betrokken van a tot z

Momenteel werkt Wolbrink aan de aanleg van een hybride veld op trainingscomplex De Herdengang bij PSV. 'We hebben ook hybride velden aangelegd op de KNVB-campus en bij Vitesse. Daar blijf ik bij betrokken. Een paar maal per jaar bezoek ik de onderhoudsteams, ter begeleiding, maar ook om ze te blijven ondersteunen met de ervaringen die we tegenkomen op onze andere internationale hybride velden. Het traject start lang vóór het leveren van het product en houdt pas jaren daarna op – als het al eindigt, want er wordt steeds meer circulair gewerkt.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

'Er is een tekort aan sportveldmensen met een technische achtergrond'

